

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Vermundsgade 38

2100 København Ø

15. september 2024

Selveje Danmarks høringssvar til ” Udkast til lovforslag om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v. og forskellige andre lov”

Selveje Danmark takker for muligheden for at afgive bemærkninger til udkastet til nyt lovforslag på beskæftigelsesområdet.

Selveje Danmark repræsenterer som høringspart de selvejende non-profit organisationer på velfærdsområdet. Selveje Danmarks cirka 300 medlemsorganisationer møder mennesker i udsathed eller sårbare positioner på forskellige tidspunkter og stadier af deres liv.

De selvejende velfærdstilbud er organiseret som fonde, foreninger eller selvejende organisationer.

Fælles for dem alle gælder, at de er ledet af en bestyrelse, og at de arbejder indenfor rammen af deres vedtægtsdefinerede formål - ofte i tæt dialog med civilsamfundet.

Selveje Danmark repræsenterer de største non-profit selvejende beskæftigelsesorganisationer i Danmark, men også de små og mindre tilbud med blot få medarbejdere i særlig beskæftigelse. Derfor er Selveje Danmarks erfaringsgrundlag som høringspart på beskæftigelsesområdet på baggrund af input fra en bred kreds af selvejende organisationer på beskæftigelsesområdet og i socialøkonomiske virksomheder.

Behov for en reform af den danske beskæftigelsesindsats

I Selveje Danmark har vi med stor interesse fulgt arbejdet med en reform af beskæftigelsesindsatsen, og deler overordnet aftalepartiernes intention om *”Mere værdighed, større frihed og færre regler”*.

Selveje Danmark hilser en nytænkning og reformering af den danske beskæftigelsesindsats velkommen, og ser gode takter i flere af intentionerne – og håber, at det ikke blot bliver ved intentioner.

Selveje Danmark anbefaler at der nedsættes en følgegruppe med direkte afrapportering overfor aftalepartierne, så det sikres at aftalepartiernes intentioner bliver til både menneskelig og økonomisk værdi så *”Mere værdighed, større frihed og færre regler”* ikke blot blive til *”laden stå til”*.

Selveje Danmarks medlemmer oplever de nuværende rammer for beskæftigelsesområdet som et område, hvor reguleringen har været alt for detaljeret, og hvor fokus og ressourcer har været rettet mod implementering af regler, der til tider har givet en oplevelse af meningsløshed hos både medarbejdere og ledige. Groft sagt har de mange proces- og dokumentationskrav, sammenligninger, måltal og opgørelser fjernet beskæftigelsesorganisationernes fokus og ressourcer fra kerneopgaven – at få mennesker i værdig beskæftigelse.

Selveje Danmark har, på baggrund af netværksmøder for medlemmer på beskæftigelsesområdet samt dialog med flere medlemmer, samlet vores bemærkninger til nyt lovforslag på beskæftigelsesområdet, hvilket udgør vores høringssvar. Nedenfor opsummeres Selveje Danmarks anbefalinger.

Selveje Danmark finder det nødvendigt;

- at der nedsættes en følgegruppe med direkte afrapportering overfor aftalepartierne, så det sikres at aftalepartiernes intentioner bliver til både menneskelig og økonomisk værdi for at "*Mere værdighed, større frihed og færre regler*" ikke blot blive til "laden stå til".
- at der med en fortsat individuelt tilrettelagt indsats for borgerne, sikres ret til en nødvendig og kontinuerlig indsats. Mennesker langt fra arbejdsmarkedet har typisk mange udfordringer i livet, hvor manglende beskæftigelse blot er én, og det er sjældent de mennesker der på eget initiativ forlanger en beskæftigelsesindsats.
- at der bevares individuelle rettigheder til tilbud for borgere med komplekse og langvarige ledighedsproblematikker.
- at de unge kontanthjælpsmodtagere under
- at der med en fortsat individuelt tilrettelagt indsats for borgerne, sikres ret til en nødvendig og kontinuerlig indsats. Mennesker langt fra arbejdsmarkedet har typisk mange udfordringer i livet, hvor manglende beskæftigelse blot er én, og det er sjældent de mennesker der på eget initiativ forlanger en beskæftigelsesindsats.
- at der bevares individuelle rettigheder til tilbud for borgere med komplekse og langvarige ledighedsproblematikker.
- at de unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år bevarer rettigheden til en mentor, da vi ellers frygter at mange flere unge ikke formår at gennemføre deres uddannelse.
- at de unge bevarer deres individuelle ret til tilbud, og at et større fokus på, at sammenhæng og brobygning både i og på tværs af fagligheder, forvaltninger og sektorer – offentlige som ikke-offentlige leverandører, er en del af løsningen.
- at opretholde en aktiv indsats over for målgruppen, også for mennesker længst fra arbejdsmarkedet, for at fastholde de gode resultater, der allerede er opnået i samarbejdet mellem kommuner, virksomheder og civilsamfund.
- at der arbejdes for et offentligt-privat partnerskab, hvor kommunen sammen med leverandøren løbende udvikler samarbejdet og fagligheden og sammen sikrer, at indsatser, priser og forventninger indfries. En sådan type af offentligt-privat partnerskaber er der gode erfaringer med i andre sammenhænge, hvor der som på beskæftigelsesområdet sjældent er én rigtig løsning på en udfordring, og mennesket for en indsats altid holdes i centrum.
- at der i Fremtidens beskæftigelsesindsats prioriteres et sammenligningsgrundlag, således at de incitament, der kan være i en indsats, aktivering eller opkvalificering for ikke mindst mennesker længere fra arbejdsmarkedet, stadig kan måles. For borgernes skyld, men også for kommunernes skyld.

Ret og pligt

Det er for Selveje Danmark afgørende at fastholde en individuel tilrettelagt beskæftigelsesindsats, der understøtter, at endnu flere kommer i arbejde gennem meningsfulde beskæftigelsesindsatser.

Vi bifalder derfor i høj grad lovforslagets hensigt med at gå fra proces- til resultatfokus.

Det fremgår eksempelvis af lovforslagets 2.1.2.1. vedr. kontaktforsøget at: *"...borgere [...] kun skal have de samtaler, der er nødvendige og gavnlige for, at de kan komme tilbage i job."*

Der fortsættes dog i lovforslaget: *"Kravet til antal samtaler for dagpengemodtagere og jobparate ledige harmoniseres, så der fremover stilles krav om minimum fire samtaler inden for de første seks måneder. Endvidere reduceres kravet til antallet af samtaler fra de nuværende fire til én samtale inden for de første seks måneder for borgere længere fra arbejdsmarkedet og sygemeldte."*

Mennesker længere fra arbejdsmarkedet får ifølge lovforslaget ikke længere ret til løbende kontakt og opfølgning. Kommunen skal alene afholde én individuel samtale inden for de første seks måneder.

"Kommunen skal holde mindst én individuel jobsamtale [...] med personer omfattet af § 6, nr. 9, som modtager ledighedsydelse [...] inden for de første 6 måneder."

Derudover fjernes § 73 i gældende lov, som tidligere gav ledighedsydelsesmodtagere ret til tilbud og kontaktforsøg

Selveje Danmark mener, at der med en forringelse af borgerens ret til samtaler er risiko for, at ledige med særlige behov ikke får den hjælp og støtte de har brug for. Når retten til individuel indsats fjernes, er der tale om et markant opgør med den hidtidige beskæftigelsesindsats, hvor borgeren havde en grundlæggende individuel garanti for et tilbud.

Som samfund har vi et ansvar for, at også mennesker længere fra arbejdsmarkedet får den nødvendige støtte, så ledighedsydelsesmodtagere fortsat har en ret til indsats, herunder både beskæftigelse, uddannelse og opkvalificering.

Ved at fratage mennesker langt fra arbejdsmarkedet retten til beskæftigelsesindsats, frygter vi, at de fastholdes i ledighed med den deraf følgende marginalisering og langvarig passiv forsørgelse.

Selveje Danmark anbefaler, at der med en fortsat individuelt tilrettelagt indsats for borgerne, sikres ret til en nødvendig og kontinuerlig indsats. Mennesker langt fra arbejdsmarkedet har typisk mange udfordringer i livet, hvor manglende beskæftigelse blot er én, og det er sjældent de mennesker der på eget initiativ forlanger en beskæftigelsesindsats.

Borgere med komplekse og langvarige ledighedsproblematikker

Beskæftigelsesindsatsen for mennesker med komplekse problemstillinger ligner sjældent den indsats, som andre profiterer af. Mennesker længere fra arbejdsmarkedet har ofte problemstillinger, der griber ind i hinanden på tværs af både fysiske, psykiske,

misbrugsrelaterede, familieorienterede og beskæftigelsesmæssige forhold. For mennesker længere fra arbejdsmarkedet er en beskæftigelsesindsats baseret på fagligt skøn og god dømmekraft, og en deraf følgende individuelt tilpasset indsats, afgørende for succes.

Selveje Danmark hilser det derfor også velkomment, at: *"formålet med forslaget er at [...] give kommunen bedre mulighed for en individuel tilrettelæggelse af den enkelte persons forløb i beskæftigelsesindsatsen"* (Lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2.1.2)

Selveje Danmark anfægter til gengæld præmissen at: *"Ved at reducere lovkravene til antallet af jobsamtaler vil sagsbehandleren i højere grad kunne tilrettelægge et meningsfuldt forløb i dialog med personen"*.

Erfaring fra Selveje Danmarks medlemsorganisationer på beskæftigelsesområdet viser, at jo længere tid et menneske længere fra arbejdsmarkedet er uden hjælp og støtte, jo vanskeligere er det at opnå fremdrift og resultater for det enkelte menneske.

Væksthusets Forskningscenters "Beskæftigelses Indikator Projektet" (BIP) har undersøgt sammenhængen mellem udvalgte indikatorer for arbejdsmarkedssparathed og sandsynligheden for, at udsatte kontanthjælpsmodtagere kommer i arbejde.

Ifølge Beskæftigelsesindikatorprojektet (BIP) skaber en manglende kontakt til borgere langt fra arbejdsmarkedet en risiko for, at de pågældende kommer helt væk fra arbejdsmarkedet og derved ender på passiv forsørgelse.

Selveje Danmark frygter, at den meget begrænsede kontakt til mennesker længere fra arbejdsmarkedet, kan føre til, at antallet af personer på førtidspension stiger yderligere.

Derfor anbefaler Selveje Danmark, at den nuværende ret til mindst fire samtaler inden for det første halve år for personer længere væk fra arbejdsmarkedet ikke reduceres.

Ydermere giver lovforslaget kommunerne mulighed for helt at fritage aktivitetsparate ledige fra indsats og kontaktførelse. Der er ikke indført ret til frit valg eller adgang til eksterne aktører for denne gruppe.

"Kommunerne kan undlade indsats og kontaktførelse i kortere perioder [...] Senest hver sjette måned skal kommunen vurdere, om der er behov for en forlængelse af fritagelsen." (Lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2.1.1)

Selveje Danmark anerkender, at der er mennesker med meget komplekse problemstillinger for hvem en beskæftigelsesindsats i bedste fald vil være formålsløs, men i værste fald kan forøge kompleksiteten i udfordringer. Men når reformen reducerer antallet af obligatoriske samtaler, er der risiko for mindre støtte og vejledning for dem, der har brug for hyppigere kontakt.

Med færre obligatoriske samtaler er der ligeledes risiko for, at nogle borgere ikke får den nødvendige opfølgning og støtte til at komme tættere på arbejdsmarkedet.

Selveje Danmark anbefaler, at der bevares individuelle rettigheder til tilbud for borgere med komplekse og langvarige ledighedsproblematikker.

Indsats for unge uden job eller uddannelse

Selveje Danmark konstaterer med bekymring at unge uden hverken uddannelse eller job ikke længere har en ret til en særlig indsats.

Med en ophævelse af kapitel 16 i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats samt en ophævelse af Uddannelsespålægget (§97 b, stk. 1, nr. 3), skal unge uden uddannelse ikke længere omfattes af særregler. Der er ikke længere ret til mentor, gentagen aktivering eller obligatoriske tests.

“Uddannelsespålægget afskaffes [...] Unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse [...] behandles som øvrige kontanthjælpsmodtagere.” (Lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.2)

Selveje Danmarks medlemmer oplever unge, for hvem en mentor i starten af en uddannelse er den indsats, som betyder, at den unge kan fastholde sig i uddannelsen og ikke falder ud.

Selveje Danmark anbefaler, at de unge kontanthjælpsmodtagere under 30 år bevarer rettigheden til en mentor, da vi ellers frygter at mange flere unge ikke formår at gennemføre deres uddannelse.

Fra forskningen ved vi, at uddannelse og beskæftigelse er en af de stærkeste beskyttelsesfaktorer for, at børn og unge i udsatte positioner får et godt voksenliv. I en analyse fra AE-Rådet fra juni 2025, konkluderes det bl.a. at med en uddannelse i bagagen har de unge bedre mulighed for at finde og fastholde beskæftigelse:

<https://www.ae.dk/node/3759/pdf-export>

Men vejen til uddannelse og beskæftigelse er ikke ens for alle. Det er en stor målgruppe. Derfor er det også en gruppe unge mennesker med forskellige udfordringer og vilkår. Men der tegner sig et billede af, at de samlet set har flere og mere omfattende udfordringer end deres jævnaldrende. De har for eksempel flere psykiatriske diagnoser og funktionsnedsættelser, flere anbringelser og flere børnesager med i bagagen.

I regeringens finanslovforslag er der afsat midler til de 43.000 unge, og det er et vigtigt skridt i den rigtige retning, men hvis det skal gøre en reel forskel, kræver det en sammenhængende og koordineret indsats, der sætter de unge i centrum og tager højde for de komplekse udfordringer, de står med og overfor.

Det kalder på en helhedsorienteret, håndholdt indsats, som tager højde for, at manglende uddannelse eller job kan være tæt forbundet med både psykiske og sociale problemstillinger.

Regeringens intention om at skabe nye løsninger og veje til at få unge med i (uddannelses- og arbejds)fællesskabet er god, men hvis ambitionen skal blive til virkelighed, er det afgørende, at initiativerne og indsatserne koordineres og tænkes på tværs af myndighedsområder og sammentænkes med en kommende reform på beskæftigelsesområdet.

Erfaringer fra Selveje Danmarks medlemsorganisationer viser, at kontinuatiet og tid er vigtige faktorer. Så når de faste intervaller for indsats bortfalder, øges risikoen for, at de sårbare unge bliver passive i længere perioder. Det forringer muligheden for at opbygge struktur, motivation og progression, hvilket netop er afgørende for disse unges muligheder for at få fodfæste på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet.

Målgruppe har brug for gentagne tilbud (uden stop/go), en kontinuerlig indsats, hvis der skal skabes progression og hvis målet om at (gen)indtræde på arbejdsmarkedet skal opnås.

Selveje Danmark anbefaler, at de unge bevarer deres individuelle ret til tilbud, og at et større fokus på, at sammenhæng og brobygning både i og på tværs af fagligheder, forvaltninger og sektorer – offentlige som ikke-offentlige leverandører, er en del af løsningen.

Indsatser der virker

Selveje Danmark påskønner, at der i lovudkastet lægges op til et værdigt og tillidsbaseret sanktionssystem hvor: *"Udsatte og syge borgere skal mødes med værdighed. Ni ud af ti sanktioner forsvinder for udsatte borgere"*

Analysen fra Væksthusets forskningscenter konkluderer at: *"Borgerne oplever vrede, frustration, ængstelse og opgivenhed, når de mødes af sanktioner for ikke at kunne leve op til indsatser, som de ikke magter eller kan se meningen med."*

Erfaringer fra Selveje Danmarks medlemmer viser til gengæld, at når et menneske inddrages i processen omkring egen beskæftigelsesindsats eller uddannelse, og dette sker med respekt og værdighed, med udgangspunkt i menneskets behov, så er succesen størst.

Når leverandøren hjælper borgeren til en forståelse og oplevelse af mening og af at blive hørt, har det betydning for borgerens tro på sig selv og egne muligheder, hvilket igen giver motivation for at arbejde videre og en tillid til leverandør og kommune.

Effekten af et tillidsbaseret beskæftigelsessystem, hvor hovedparten af alle mennesker reelt ønsker at komme i beskæftigelse eller uddannelse er stor. Ifølge Væksthusets Forskningscenter er der forskning og praksiserfaringer, der underbygger dette.

Derfor hilser Selveje Danmark det også velkomment, at sagsbehandlerne får en reel mulighed for at bruge deres faglighed, når det samtidig hedder at: *"ledige borgere skal have mere indflydelse på deres vej tilbage til job"*

Det foreslås i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats i lovens § 31, at der indsættes et nyt stk. 4 hvori, det fremgår at: *"Sagsbehandleren vil i højere grad kunne benytte sit faglige og individuelle skøn og afholde de jobsamtaler, der er behov for uden at skulle forholde sig til fastsatte krav"*.

Derved får sagsbehandlerne initiativretten og mulighed for at bruge deres faglighed i sagsbehandlingen på tværs af kommunale forvaltninger.

Men det risikerer at blive ved teorien - for i kommunerne er det både naturligt og rationelt, at der lægges fokus på de parametre hvor der bliver målt - på det man skal. Og ikke på det man kan gøre.

I en tid, hvor kommunerne pålægges at spare, er det antageligt kommunernes hovedfokus - det man skal. Og så er vi tilbage ved, at den positive hensigt med frihed til, at kommunerne kan gøre lige, hvad der skal til for den enkelte - vil forblive teoretisk. Selveje Danmark frygter, at det ikke sker i praksis.

I den henseende er det afgørende at have for øje, at netop mange af mennesker længere fra arbejdsmarkedet risikerer at blive betragteligt mere omkostningstunge for kommunerne, hvis borgerens situation forværres. Når en kommune kun ser en ledig med en lovbestemt frekvens, fordi den nye reform giver grønt lys for dette, viser erfaringen, at borgerens private og sociale situation kan have udviklet sig i markant negativ retning, på blot et år. Det kan resultere i udgifter til misbrugsbehandling, hjemløseindsats, når boligen er mistet; sociale indsatser, som koster et andet sted i kommunen.

Det kan synes besnærende at hjemtage besparelsen på beskæftigelsesområdet her og nu, ved at kommunen fjerner retten til indsats for mennesker længere fra arbejdsmarkedet - men det viser sig jævnligt, at det er langt fra omkostningseffektivt, at borgere bliver ladet alene og bliver yderligere socialt udsat. Selveje Danmark håber, at kommunerne fortsat prioriterer at investere i mennesker.

Som tidligere nævnt bekymrer borgerens tabte individuelt retskrav Selveje Danmark. Forskydning fra et retskrav til et fagligt skøn kan svække borgerens retsstilling - når budgetøkonomiske hensyn får forrang. Det vil øge risikoen for forskelsbehandling fra sagsbehandler til sagsbehandler og ikke mindst betydelige geografiske forskelle fra kommune til kommune. Med andre ord kan borgeren risikere at falde uden for indsatsen, hvis de ikke prioriteres lokalt.

Selveje Danmark anbefaler at opretholde en aktiv indsats over for målgruppen, også for mennesker længst fra arbejdsmarkedet, for at fastholde de gode resultater, der allerede er opnået i samarbejdet mellem kommuner, virksomheder og civilsamfund.

De gode resultater er der heldigvis mange af. Vi har nedenfor valgt at eksemplificere indsatser fra nogle af vores medlemsorganisationer, der dokumenteret virker.

Glad Fonden: Glad Fonden har udviklet og gennemført erhvervsrettet uddannelse for unge med kognitive handicap: Flexuddannelsen. I forsøgsperioden er Flexuddannelsen gennemført under en forsøgsbekendtgørelse, som gør det muligt at fravige en række krav i Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og skabe en egentlig uddannelsesramme. Af de 164 unge, der indtil videre har afsluttet den 2-årige erhvervsrettede Flexuddannelse, er 80 pct. efterfølgende kommet videre i beskæftigelse – de fleste i fleksjob.

Flexuddannelsen har Glad Fonden afprøvet sammen med kommuner og virksomheder siden 2018 <https://www.gladuddannelse.dk/flexnyheder/behov-for-fremtidssikring-nu/>

Huset Venture: Huset Venture udbyder et kursus i Grundlæggende regnskab. Kurset er i AMU-regi normeret til 30 dage der afvikles over 6 uger, men i Huset Venture er kurset normeret til 42 dage a fire timers undervisning (incl. 6 dages CV-skrivning og jobsøgning), der afvikles over 15 uger. Der tages udgangspunkt i borgernes formåen i forhold til undervisningstid. Regnskabskurserne er tilrettelagt, så de giver målgruppen (fleksjobvisiterede) større mulighed for at gennemføre kurset ved at være tilrettelagt på deltid.

Dette afspejler sig i en uset høj gennemførelsesprocent på 97% for 26 gennemførte hold på 8 år. Samtidig er der en personlig høj succesrate på de fastsatte mål: øgede faglige og personlige kompetencer samt høj beskæftigelseseffekt. [dokumentationsrap 2023 vs7a.pdf](#)

Erfaringer fra Selveje Danmarks medlemmer viser, at ved at få en tilknytning til fællesskabet på arbejdsmarkedet går mennesker fra en passiv forsørgelse til en fastholdelse i en aktiv beskæftigelse.

Virksomhedssamarbejde

Selveje Danmark konstaterer med stor tilfredshed, at beskæftigelsesområdet ifølge lovforslaget får en større kommunalpolitisk bevågenhed: *"[...] at kommunalbestyrelserne i en overgangsperiode vil skulle samle beskæftigelsesindsatsen i ét udvalg for at sikre, at de nye regler, som følger af beskæftigelsesreformen, implementeres løbende og med et samlet overblik fra kommunalbestyrelsen".* (Lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 2.11.2)

Ligeledes foreslås det i lovforslaget, at kommunerne skal etablere én virksomhedsindgang til den kommunale beskæftigelsesindsats: *"[...] formålet med loven er at bidrage til et velfungerende arbejdsmarked ved bl.a. at bistå private og offentlige arbejdsgivere med virksomhedsservice i forbindelse med rekruttering, matchning mellem ledige og arbejdsgivere og fastholdelse af arbejdskraft."* (Lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 2.10.2)

Det fortsættes i lovforslaget, at:

”Reglerne om kommunernes mulighed for at indgå forpligtigende samarbejder om f.eks. beskæftigelsesindsatsen ændres ikke med forslaget. Det vil betyde, at kommuner fortsat skal samarbejde, i det omfang det er dem pålagt efter lov om forpligtende kommunale samarbejder”

Selveje Danmark hilser det velkomment, hvis det store samarbejde der er i dag mellem landets kommuner og de selvejende beskæftigelsesleverandører og socialøkonomiske virksomheder skal fortsætte.

Ifølge anbefalingerne fra Ekspertgruppen for fremtidens beskæftigelsesindsats anvender kommunerne i dag ikke-offentlige leverandører til ca. en tredjedel af borgerforløbene, og peger på behovet for det skalerbare i at anvende et privat tilbud som en fordel.

Kommunerne bruger ikke-offentlige leverandører til at kunne skalere op og ned i forhold til behovet for indsatser, men mere centralt, når der er behov for specialiserede kompetencer, som kommunerne ikke selv råder over eller kan rekruttere til. Det er derfor nødvendigt i en fremtidig beskæftigelsesindsats, at kommunerne fortsat har mulighed for at indgå kontrakter med ikke-offentlige leverandører om særlige indsatser, herunder indsatser for ledige med andre problemer end ledighed.

De selvejende non-profit organisationer er netop den beskæftigelsesindsats kommunerne visiterer til, når der er behov for specialiserede kompetencer.

Selveje Danmark anbefaler, at der arbejdes for et offentligt-privat partnerskab, hvor kommunen sammen med leverandøren løbende udvikler samarbejdet og fagligheden og sammen sikrer, at indsatser, priser og forventninger indfries. En sådan type af offentligt-privat partnerskaber er der gode erfaringer med i andre sammenhænge, hvor der som på beskæftigelsesområdet sjældent er én rigtig løsning på en udfordring, og mennesket for en indsats altid holdes i centrum.

Det tværgående samarbejde mellem kommuner, leverandører, civilsamfundet, erhvervslivet og borgeren er en af faktorerne i bestræbelserne om, at flere inkluderes i fællesskabet på arbejdsmarkedet.

Erfaringer fra de selvejende non-profit beskæftigelsesleverandører viser, at med en målrettet, helhedsorienteret individuel indsats, så opnår hovedparten beskæftigelse.

Incita, Center for Autisme er et eksempel på det. Incita, Center for Autisme har i samarbejde med IKEA, etableret et ”Onspot jobteam” som beskyttet beskæftigelse for voksne med autisme tilkendt en førtidspension. Til jobteamet er der tilknyttet en mentor.

Jobteamet varetager arbejdsopgaver, der passer til deltagerens kompetencer og udviklingsniveau. De typiske opgaver omfatter opfyldning af varer samt lettere sortering, oprydning og renholdelse samt lettere praktiske håndværksopgaver. Opgaverne er praktiske og konkrete, hvilket giver deltagerne en klar fornemmelse af formål og succes, når opgaverne bliver løst.

Derved skabes en meningsfuld arbejdsdag for deltagerne, hvor der tages hensyn til individuelle behov og særlige udfordringer i forhold til struktur, støtte og trivsel i arbejdslivet.

IKEA oplyser, at de som virksomhed opnår ikke blot at få løst konkrete arbejdsopgaver. De tager også et socialt ansvar der figurerer i deres ESG-rapportering, samtidig med at de

medvirker til at udbrede kendskab og bevidsthed om, hvordan mennesker med særlige behov kan indgå på en arbejdsplads

IKEA er dog samtidig også præcis på, at det ansvar de påtager sig som arbejdsgiver kun lader sig lykkes fordi Incita, Center for Autisme har tilknyttet en mentor til jobteamet og at der er adgang til sparring undervejs, så de som arbejdsgiver kan støtte medarbejderen på særlige vilkår bedst.

De selvejende og socialøkonomiske virksomheder leverer netop det håndholdte og helhedsorienterede forløb, der er nødvendigt, og er en medvirkende årsag til succes for både arbejdsgiver og den ledige.

Erfaringsopsamling, vidensdeling og udvikling

Selveje Danmark støtter at Fremtidens beskæftigelsesindsats: ”skal forenkles ved at afskaffe ressourcetunge ordninger og fokusere på de indsatser, der giver mening for borgeren, og som virker”.

Selveje Danmark har dog en stor bekymring i forhold til, at Beskæftigelsesministeriet i lovforslaget stiller krav om, at rehabiliteringsteams afskaffes.

Vores bekymring retter sig i den sammenhæng mod det erfarings- og videnshul, der opstår når: ”Det skal være op til den enkelte kommune at sikre, at de rette fagligheder inddrages i sager om bl.a. førtidspension og fleksjob”. (Lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 2.12.2)

I gældende lov hedder det at:

§ 20. Beskæftigelsesministeriet varetager som led i den statslige styring af beskæftigelsesindsatsen opgaverne med at

- 1) understøtte implementeringen i kommunerne af reformer,*
- 2) understøtte udviklingen af beskæftigelsesindsatsen i den enkelte kommune og på tværs af kommunerne,*
- 3) understøtte koordination og samarbejde mellem aktører på voksen-, efter- og videreuddannelsesområdet og beskæftigelsesområdet med henblik på at skabe et bedre match mellem virksomhedernes efterspørgsel efter kompetencer og voksen-, efter- og videreuddannelsesindsatsen.*

Selveje Danmark finder det beskæmmende, at den reform der politisk kaldes ”Danmarkshistoriens største forenkling af beskæftigelsessystemet” ikke har et fælleskommunalt medium for implementering.

Risikoen for at best practice ikke bliver formidlet internt i kommunen og i kommunerne imellem er til stede.

Ligeledes er der risiko for, at medarbejderne i kommunerne ikke har viden om mulige tilbud, så borgeren risikerer ikke at få det tilbud som vedkommende ville profitere bedst af.

Hvis Fremtidens beskæftigelsesindsats skal udvikle sig til gavn for både borgere og samfund, er det nødvendigt, at der afses ressourcer til erfaringsopsamling, vidensdeling, nytænkning og udvikling, så vurderinger sker på baggrund af evidens, fakta og reelle sammenligninger.

For at opnå den nødvendige sammenlignelighed kræver det standardiserede rammer og målepunkter således, at forskellige målgrupper for beskæftigelsesindsatsen fremgår.

Uden et faktisk sammenligningsgrundlag hvor performance, kvalitet, omkostningsniveau, beskæftigelseseffekt og tilfredshed kan afkodes på tværs af A-kasser, kommuner og ikke-offentlige tilbud, opnås ikke antagelig viden om best practice.

Det er afgørende for fremtidens samlede beskæftigelsesindsats, at både kommuner, A-kasser og ikke-offentlige leverandører kan redegøre for omkostninger og effekt ved egen beskæftigelsesindsats.

Den nuværende manglende transparens og evidens kan medføre, at de mest effektive og værdige tilbud – offentlige som ikke-offentlige – bliver nedlagt på grund af manglende reel viden om effekt. Dermed risikeres et mindre effektivt og mere omkostningsfuldt system at blive konsekvensen.

Selveje Danmark anbefaler, at der i Fremtidens beskæftigelsesindsats prioriteres et sammenligningsgrundlag, således at de incitamenter, der kan være i en indsats, aktivering eller opkvalificering for ikke mindst mennesker længere fra arbejdsmarkedet, stadig kan måles. For borgernes skyld, men også for kommunernes skyld.

Hvis høringsvaret giver anledning til spørgsmål, står Selveje Danmark naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Jon Krog

Branchedirektør, Selveje Danmark